

Biskops Arnö

I härligt höstväder for 15-talet medlemmar ut till Biskops Arnö den 3 september. Det var SPF Håbos eminenta resekommitté som hade arrangerat besöket med ett intressant program i en enastående kulturbygd som dessutom är väl dokumenterad.

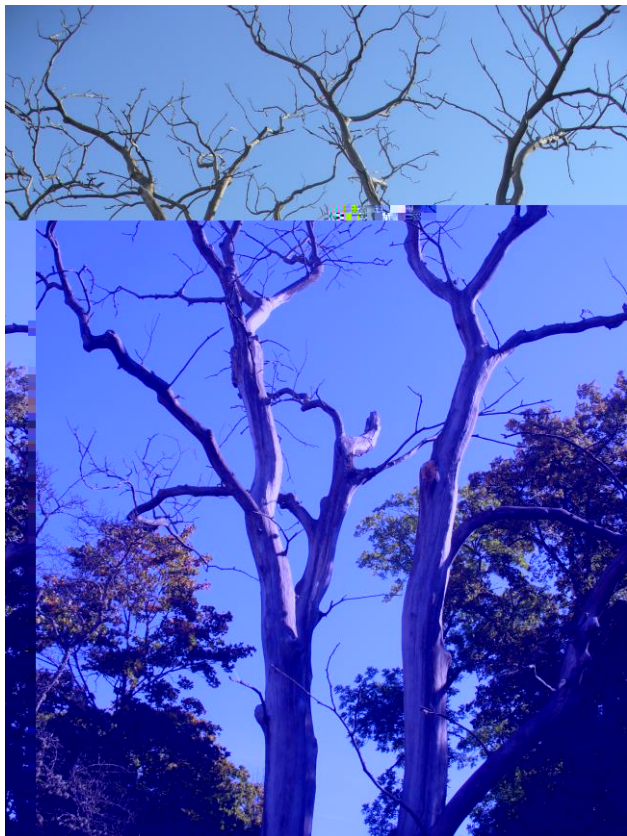

Den äldsta skriftliga källan om ön är ett köpebrev från 1280-talet. Då såldes Arnö av Birger Jarls son Greger till Domkyrkan i Uppsala. 18 biskopar utnyttjade egendomen som officiellt residens eller som privat sommarbostad. Ärkebiskopen Jakob Ulfsson var den siste biskopen på Arnö där han pensionerade sig.

Efter riksdagen i Västerås 1527 drogs egendomen in till Staten. Gustav Vasa vistades period-vis på ön. Senare har ett antal olika brukare och ägare residerat här. År 1686 blev egendomen översteboställe fram till 1876 och därefter har egendomen varit utarrenderad. Numera ägs ön av Statens Fastighetsverk men den disponeras av Föreningen Norden som bedriver folkhögskola här sedan 1956.

Först ut enligt programmet var föreningens skogs- och naturvårdsspecialist, Joachim Tiefensee. Under en vandring på östra delen av Arnö fick deltagarna ta del av fakta kring alléer, svampar, mossor och lavar, myrornas idoga arbete och mycket annat. Joachim poängterade att Mälarens yta var tre meter högre än idag under medeltiden. Den

nästan 600-åriga Biskopseken med stam som mäter 525 cm i omkrets beundrades. Tänk så mycket som hänt under trädets livstid.

Ön är nästan cirkulär och mäter ca 1600 meter i diameter. Ungefär hälften är skog och hälften åker och äng. Sällskapet tackade Joachim för lektionen i naturlära och intog en stärkande lunch på altanen till skolans matsal.

Nästa punkt på programmet var ett möte med Janne Hallqvist i hans örtagård.

Han har under många år forskat i naturens medicin och har givit ut två böcker i ämnet. Det finns stor kunskap samlad sedan antiken och just nu är det engelska källor som är tongivande. Det är ganska omskakande att lyssna till Janne och höra om alla

dess örter som kan lugna oroliga själar, oroliga magar, och aktiva blåsor med mera. Ett mycket intressant möte som säkert inspirerade till nya tankar hos deltagarna.

Så var det tid för resans sista programpunkt, det vill säga historisk rundvandring med Håkan Tegnestål. Håkan, som är lärare på folkhögskolan, gjorde verkligen Biskops Arnös historia levande. Man förstår att biskoparna knappast var så fredliga på tidig medeltid. Därför var bostaden på Arnö perfekt med gott skydd åt alla håll. Framför allt var sjövägarna säkrade. Sällskapet inviterades till ärkebiskopens vardagsrum som nu kallas "Gotiska salen", och

fick en fortsatt rundvandring i de delar som finns kvar från det medeltida palatset. På 1600-talet byggs ett stort barockslott på ön men det var ett riktigt fuskbygge och rivs efter något århundrade. Den nuvarande huvudbyggnaden uppfördes på 1730-talet men har sedermera byggts om flera gånger.

Efter Håkans spännande föreläsning serverades eftermiddagskaffe där deltagarna kunde summera dagens upplevelser. Tänk så mycket en SPF-are kan lära sig på en dag!

Sverker Jonasson